

Velja po pošti:

za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6-50
za en mesec " " 2-20

V upravnishvu:

za celo leto naprej K 20.—
za pol leta " " 10.—
za četrt leta " " 5.—
za en mesec " " 1-70

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona št. 74.

SLOVENE

Inserati:

Enostop. petlirvsta (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več ko trikrat . . 8 "
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrssta à 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izvenredno nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Političen list za slovenski narod

Upravišstvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upravišškega telefona št. 188.

Francoski framononi in zakonska zveza.

Na Francoskem je pravnost padla tako globoko, da pada vedno bolj število sklenjenih zakonov. Dejstvo, pred katerim stoji sedanje francosko zakonodajstvo, se glasi: Ljudje se nečejo ženiti. Ubijajo si glave, kako bi to za državo jako nevarno dejstvo odpravili. Seveda nečejo rabiti onih sredstev, ki jih priporoča krščanstvo za ozdravljenje družbe; ti mazači zdravijo družbo toliko časa s strupom, dokler je ne umore.

Henri Coulon je senatu izročil zakonski načrt v tem pogledu z obširno motivacijo, ki kaže, da jo bodo Francozi še bolj zavozili po zaslugi framononov. Porok bo tem več — tako dekazuje Henri Coulon — čim ložje se bodo razdrle. Torej če hočemo poroke pomnožiti, naredimo postavbo, da se vsak zakonskega jarma lahko takoj iznebi, če mu ni všeč. Vsaka kazen za preštevno mora odpasti; če bosta zakonska tudi v zakonu prosta, se ne bosta bala zveze. »To bo edina ločitev, ki je vredna dveh mislečih biti, ne pa taka ostudna komedija, kakor je sedanja razporoka na Francoskem.«

To, kar imenuje Henri Coulon »ostudno komedijo«, hočejo liberalci uvesti pri nas. A zgodovina francoskega pravnega propada uči, da je razporoka le začetek hujšega zla, splošne gnilobe. Kdor dovoli razporoko, je že storil prvi korak k odpravi zakona. Kajti ali je to še zakon, kar hoče imeti Coulon? Če se vzameta s pridržkom, da ostaneta svobodna in gresta lahko narazen, kadar hočeta, ako se od zakona ne zahteva niti več zakonska zvestoba — to ni več zakon, ampak navadna divja živalska zveza.

Francozi mislijo, da se povzdigne število njihovega pešajočega prebivalstva, če se povzdigne število porok. A tak ničvreden surrogat za zakonsko zvezo ne bo dvignil prebivalstva ne kvantitativno ne kvalitativno, ampak Francija bo ležala vedno bolj v lužo, dokler se ne bo v lastnem blatu zadušila, ako se o pravem času ne vzdrži in odločno ne nastopi boljše poti.

Za naše »razporokarje« je pa francoska dekadencia jako poučna.

Italijanske utrdbe ob severozahodni meji.

Takoj, ko so proglasili Italijani združeno italijansko kraljestvo, so sestavili posebno komisijo za obrambo nove države, ki je proučevala tudi vprašanje o zgradbi obmejnih trdnjav. Komisija je izdelala l. 1871 utrdbeni načrt. Stroške je proračunala s 300.000.000, katero svoto je bilo nemogoče takoj potrošiti, ker so bile italijanske finance slabe. Zato sta se sporazumela vojni in finančni minister in sta odobrila načrt, po katerem bi stale italijanske utrdbe le 150 milijonov. Načrt so potem polagoma izvrševali in sicer so gradili trdnjave deloma ob severozahodni, deloma ob severovzhodni italijanski meji, kakor je ravno kazal italijanski politični kazalec, da je nevarnost za mir na francoski ali pa na avstrijski meji. Sicer so imeli Italijani mnogo obzidanih mest, gradov, obmorskih utrdb, a te utrdbe niso bile moderne, ker izhajajo še iz srednjega veka.

Ker so Italijani poznali ta nedostatek in vedeli tudi, da ni dovolj sredstev za zgradbo utrdb na strateško važnih točkah v notranji državi, so predvsem prenavljali stare obmejne utrdbe. Razmere med Italijo in Francijo svoj čas niso bile kdosi gavedi kako prijateljske. In Italijani so zato predvsem obračali svojo pozornost novim utrdbam ob francoski meji. A zadnji čas so pa pričeli obračati Italijani vso svojo pozornost svoji meji nasproti Avstriji. Italijanske utrdbe proti avstrijski meji zapirajo glavne vhodne črte s Tirolskega in s Koroskega v Italijo in imajo namen, da varujejo ievo krilo italijanske armade, ki se kreta ali operira na lombardsko-beneških ravninah. Italijani pravijo, da sega Južna Tirolska kakor klin v srce Italije. Po desetih, v dobrem stanu se nahajajočih cestah lahko vdere avstrijska armada na lombardsko-beneški ravan in napade ob boku in za hrbtom italijansko armado. Zato so pa zgradili Italijani zadnja leta ob italijanski meji jako mnogo utrdb. Na važnih točkah imajo začasne mine, da tako onemogočijo prodiranje avstrijske armade. Zdaj grade Italijani nove utrdbe v Adiški, Edolski in Oglijski dolini.

Dolino Chiese brani ne sicer popolnoma moderna utrdba Rocca d'Anfo, ki pa kljub temu faktično popolnoma zapira dolino. To utrdbo so zgradili že Benečani in popolnili so jo Francozi od l. 1803—1814. Italijani so jo od l. 1880 do l. 1883 popravili in jo mislijo v najkrajšem času prezidati v moderno utrdbo.

V Adiški dolini se dvigajo pri Rivoli-Ce-raino mogočno utrjene skupine, ki jih tvori sedem navidežno nepremagljivih utrdb, ki so jako dobro oborožene, a niso več času primerno močne. Utrdbe pri Val Leogri zapirajo cesto, ki vodi iz Rovereta skozi Val Arsa in

čez prelaz Pian della Fugazza. V dolini je zapiralna utrdba, na Monte Maso pa trdnjava, pripravljenih je tudi mnogo postojank za to-pove, ki jih pa dovrše šele za slučaj vojske. Utrdbe pri Arsiero-Asiago zapirajo ceste, ki vodijo v Pozinsko in Astiško dolino in v zvezi z utrdbami v Val Leogra zabranjujejo zbiranje za napade na Sugansko in Adiško dolino med Tridentom in Roveretom, kakor tudi omogočajo, da se zberejo italijanske čete v navedeni dolini. Utrdbe v Val Brenta, pri Cismone, Poimolano, Fastro in Lanon pa omogočajo zbiranje italijanskih čet za operacije proti Suganski dolini in branijo vhod avstrijskim četam s Tirolskega. Obširne vojaške ceste pa vodijo v že pripravljena topničarska taborišča, ki se pomnožujejo odporno moč italijanske armade ob tirolski meji. Utrdbe v dolini Cordevole pa zapirajo vhode v Italijo iz Fassa-Grödner in Abtajske doline in z Cortina d'Ampezzo v Agordsko kotlino in obsegajo več utrdb in taborišč za topničarje.

Posebne važnosti so pa te utrdbe že, ker jih veže Dolomitska cesta, ki omogočuje, da po dobri cesti pride italijanska armada v Bruneck v Pustinski dolini. Utrdbe v Boite in Piave dolini, pri Lorenzagi in Pieve die Cadore naj bi zabranile zveze avstrijske armade in prehod čez Passo di Mauria v Tagliamento dolino. Te utrdbe omogočajo tudi, da se lahko zbira italijanska armada za napad na Pustinsko dolino, v drugem oziru pa tudi omogoči utrjeno središče za obrambo vsega Cardorskega okrožja.

Jako močno taborišče imajo Italijani ob točki, kjer se združita dolina Boite in Piave. To taborišče je nevarno naši najvažnejši cesti v Pustinski dolini, ki veže Tirolsko z ostalo državo. Zato so pa tudi močne avstrijske posadke že zdaj v Brunecku, Niederdorfu, Toblachu, Lienzu in po drugih krajih v Pustinski dolini.

Vzhodno od Tagliamenta ni bilo do predlanske utrdbe, razen pri Ossopu. A lani so izvršili zadnji del italijanskih obmejnih utrdb. Zgradili so utrdbe pri Ospedalettu, ki zapira dolino Tagliamenta, nadalje utrdbe pri Stupizi, ki zapirajo ceste iz Soške in Natizonske doline. Zgradili so tudi nove utrdbe lani pri Pontebi, Raccolani, Forni Avoltri, Cedadu in pri Vigu. Po teh utrdbah nameravajo ovirati kretanje avstrijske armade na Italijansko iz Trbiža, Selle v Tagliamento in iz zbirališče avstrijske armade v Pustinski dolini za hrbtom italijanske armade, ki bi prodirala proti Soči. V drugem slučaju bi pa iz teh utrdb lahko prodirala italijanska armada proti zvezam avstrijskih večjih armadnih delov, ki bi stali v slučaju vojske z Italijo najbrže v celovski kotlini in pa na Ljubljanskem polju.

Italijanske utrdbe na naši južnozahodni meji so deloma stare, deloma nove obrambene utrdbe, deloma utrjena napadalna zbirališča, oziroma utrjene točke za obrambo

meje. Večinoma utrdbe naravnost zapirajo pot, le kjer se lahko prodira tudi nad-dolino, zapirajo pot tudi pogorske utrdbe. Po svojem značaju so mnoge italijanske utrdbe že zastarele, a italijanska vojna uprava dela na vso moč, da popravi napake pri utrdbah. Odporno moč italijanskih utrdb računajo s 4 do 5 tedni, ako bi porabili za to z vso hitrostjo to-pove avstrijskih utrdb.

Avstrijski vojni krogi sodijo, da je bolje, če se porabijo za zgradbo potrebnih milijoni za pomnožitev in za izpopolnitev oboroženja mobilnih vojnih sil. Da je prodrlo v avstrijskih krogih to načelo, dokazujejo izredne premembe posadk. Mnogoštevilne utrdbe potrebujejo tudi številne posadke, ki so izgubljene za armado in ki čakajo za zidovi na sovražnika, izgubljajo pri tem tudi moralno moč v brezdnelju.

Sedanja ruska revolucija končana.

Vsa poročila soglašajo, da je ponesrečena po judovskih listih tako bahato napovedana ruska revolucija. Delave niso hoteli ubogati svojih usiljenih jim takozvanih voditeljev. Nesporazumjenje se je pojavilo tudi med socialističnimi, socialno revolucionarnimi voditelji. Celo na Kavkazu je baje mirno. Močna Stolypinova roka je baje zmogala. Če ostane zmaga tudi trajna, pokaže bodočnost. V sedanjih revolucionarnih pojavih je nastopila ruska vlada res s tako brezobzirno energijo, da niso take pričakovali niti v Rusiji.

Novi ruski ministri.

Bivši državni kontrolor Filosofov je postal trgovinski in bivši predsednik »Rdečega križa«, knez Vasilovič, poljedelski minister.

Novi višji poveljnik ruske armade.

»Novo Vreme« poroča, da postane veliki knez Nikolaj Nikolajevič višji poveljnik garde in cele armade. Novo mesto ne bo pomenjalo vojaške diktature, ker vodi vojno ministrstvo še nadalje upravo.

Poročilo o ponesrečenih splošni stavki v Rusiji.

Trgovinsko ministrstvo izjavlja, da je zadnja stavka popolnoma izjalovljena. Razen Peterburga in Moskve ni bilo večjih stavk. Po poročilih tvorniškega nadzorništva je stavkala 7. t. m. tretjina vseh tvorniških delavcev. Največ delavcev je stavkalo drugi dan stavke, potem je padalo število stavkujočih delavcev. Pričakujejo, da še ta teden prično delati vse tvornice v popolnem obsegu. Peterburški stavkarski odbor je sklenil predvčerajšnjim, da naj takoj končajo splošno stavko, oziroma, da se odgodi na ugodnejši čas. Včeraj naj bi se povrnilo na delo zopet vse delavstvo. Brez dvojbe bo sledilo tudi delavstvo v Moskvu in drugih krajih peterburškemu zgledu.

LISTER.

Obramba Adrije.

Gorje obiskovalcu otoka Brioni, če hoče kaj fotografirati. Takoj ga prime orožnik. Sploh mrgoli v puljski okolici orožnikov, ki zasledujejo italijanske ogleduhe z vso gorečnostjo. Da ustrelje v preveliki navdušenosti tudi čez mejo, ni čudno. Zanimive govorce so razširjene med ljudstvom o tem.

Pa tudi na Italijanskem ni nič boljše, ker karabinieri tudi zasledujejo v potu svojega obraza avstrijske ogleduhe.

A v Pulju je tudi jako mnogo ženijskih častnikov, ki nekaj grade v puljski trdnjavi. Kaj pač, ne smemo izdati, ker bi izdali vojne tajnosti.

Pa tudi ob italijanskem obrežju so na delu italijanski trdnjavski inženirji. Strašno so nervozni italijanski in avstrijski vojaški višji krogi. Kakor, da stojimo pred bližnjo vojsko, se nam zdi. Pač nam pojasni Paulsen, da zadevo, ki piše: Zgodovinski spomini, instinkti narodnosti, demok. mišljenje — vse to vodi Italijo, da se za slučaj kakega velikega evropskega spora pridruži Angleški in Francoski, ne pa Avstriji in Nemčiji. Nadalje navaja, da pridobi Italija v zvezi z zapadnimi

evropskimi velevalstmi več, kakor pa v zvezi z vzhodnimi. Italiji vzhodne oblasti ne morejo zagotoviti v slučaju zmage niti posestnega njenega afriškega stanja, dokler nasprotuje Angleška. In naj li dobi Italija Nico in Sarajsko od Francoske? Kaj še! Prebivalstvo samo nikakor ne želi, da ju pridruži italijanskemu kraljestvu. Pač pa bije močnejše srce vsakemu Italijanu, ako čuje besedi Trident in pa Trst. In če še razpade avstro-ogrska monarhija, potem podeduje Italija Adrijo in pa vpliv na Balkanu. To ni izključeno, ker se lahko pridruži zapadnim evropskim velevalstim tudi Rusija. Da računajo italijanski politiki resno s tem, dokazuje pač dejstvo, ker se je poročil italijanski kralj s hčerko črnogorskega kneza, edinega prijatelja ruskega carja Aleksandra III. Tako Paulsen.

Ali je pa Italija močna dovolj, da vstopi v tabor zapadnih evropskih oblasti? Zdaj pač še ne. Kakor hitro izstopi uradno iz trozveze, ni več gospodarica svojih narodnih instinktov. Iredenta ne bi čakala na veliki spor med evropskimi velevalstmi. Prisilila bi Italijo, da nastopi z orožjem v roki proti Avstriji. A zaradi Tridenta bi pač evropska diplomacija ne hotela svetovne vojske. Italijanski diplomatje so pa tudi toliko previdni, da nič kaj ne zupajo na uspeh svojega orožja. Zgodovina jih spominja na bunke, ki jih je že tolikrat zadalo

avstrijsko orožje italijanskim armadam. To bo pač tudi merodajno, da ostane še nekaj časa v trozvezi, ki ji dobro služi, da kroti iredente zahtevo po vojski z našo državo.

Ne mislijo na »nerešene« italijanske avstrijske pokrajine le radikalni italijanski krogi, a resni italijanski politiki ne zaupajo slučaju vojne sreče. Rajši čakajo. Utrjujejo obrežja, ker jih utrjujejo Avstriji. A dobro jim je znano, da jim pade v naročje nekega dne zreli sad, kakor tudi, da manjka Avstriji vedno duhovitih državnikov, ki bi jo rešili s poti, po kateri gre zdaj v prepad. Italijani sodijo, da ima Avstrija preveč generalov, katerih se boje, ima pa premalo državnikov. Zato rajši čakajo.

Seveda sodijo pa zopet nekateri drugače. In ti poznajo tudi razmere. So poznavalci, ki pričakujejo, da Italijani ne počakajo svetovne vojske in da vročerkvno italijansko kri zvabi na bojno srečo iredenta tudi prej. Utemeljujejo to s tem, da Avstrija še nima končanih svojih utrdb ob Adriji, pa tudi ne nasproti italijanski meji.

Znano je Italijanom prav dobro, da še zdaj niso dokončane utrdbe ob obalah naše Adrije, za katere je izdelal glavni načrt že rajni nadvojvoda Albreht, kakor tudi sploh za vse naše obmejne prihodnje državne utrdbe. Sinj naj bi postal opirališče naše utrbene sku-

pine ob Adriji. Da še ni utrjen, je kriva ogrska vlada, ki se brani železnice Sinj-Knin, ki je pa potrebna, da je zvezan Sinj, prihodnja trdnjava, z državo. Temu se upirajo Mažari, kateri iščejo vedno le svojih posebnih koristi. Nočemo preiskovati, koliko je vzrok tudi običajno zamerjanje naše mornarice po kratkovidnih avstrijskih državnikih. Potrebno je, da utrdijo Sinj, ker med obsežnim našim obrežjem med Kotorom in Puljem ni nobenega opirališča za našo itak maloštevilno mornarico. Le s pomočjo obrežja more delovati uspešno proti močnejšemu sovražniku naša slaba mornarica, ki ima le 9 bojnih ladij, izmed katerih so pa le 3 moderne. Zato pa mora imeti utrdbe, da se naslanja nanje, ko brani obrežje. Trdnjave morajo imeti pa vsega dovolj. Zvezane morajo biti z državo, utrjene proti morju in na suhem. Zmožne morajo biti, da odbijejo vsak napad in pa tudi, da je brodovje popolnoma na varnem zasidrano.

Zdaj je položaj za našo mornarico skrajno neugoden. Naj li pride v Pulju pripravljeno avstrijsko brodovje pravočasno pred utrjeni Kotor, ko izve po brezličnem brzojavu, da obstreljuje trdnjavo in izkruje čete sovražno brodovje. Poveljujoči admiral mora rešiti pač težko nalogo. Če zapusti Pulj, je odprta sovražniku istrska obal in naši najvažnejši trgovinski pristanišči, Trst in Reka. Računati

Med to stavko so zaprli nenavadno veliko oseb. Delavstvo je v denarnem oziru jako veliko trpelo. V Moskvi je stavkalo še večer brez pravega veselja 54.000 delavcev.

Nasprotno tem ugodnim poročilom, ki jih priobčujejo ruski vladi sovražni judovski viri, pa prihaja poročilo, da se je vršil večer v središču Peterburga zopet krvav boj. Delavce sta napadli kavalerija in pehota. Podrobnih poročil še ni. Baje je bilo veliko mrtvih in ranjenih.

Iz južne Rusije dohajajo resnejša poročila. V Odesi pričakujejo, da nastane splošna stavka. Baje grozi nekaj polkov odeske posadke z uporom. Dasi je cenzura jako stroga, širijo v velikem številu vborški oklice.

V Juzovki so pričeli razen dveh, zopet delati rudarji pri sesalkah v vseh rovih. Danes pričakujejo, da prično delati v Juzovki vsi delavci.

Napadi, umori in upori.

V Odesi so napadli na cesti nekega policijskega častnika, ki je zasledoval anarhiste. Vzeli so mu seznam anarhistov, ki ga je nosil seboj.

V Rigi je prišla policija tajni revolucionarni odbor, v katerem je bilo 26 oseb, med njimi 9 žensk.

Ker so ukradeni preiskovalni spisi proti drugi skupini sevastopoljskih upornikov zaradi lanskega jesenskega upora mornarjev, se zavleče preiskava za šest mesecev, ker morajo še enkrat zaslišati obtožence.

Na šolski ladji »Riga« so bili uporniki dva dni gospodarji. Ko so po hudem boju zadušili upor, so našli zvezanega kapitana in 4 častnike. V boju na ladji sta bila ubita dva častnika, 6 voditeljev upornikov so pa pripeljali zvezane na kopno.

V Granovu so pretepli kmetje bivšega člana gosudarstvenne dume Štefana Štefanivka, ker jim ni dal zadostnih pojasnil o razlogih za razpust dume.

V čakalnici sosnoviške železniške postaje je bila vržena bomba. Veliko oseb je bilo ranjenih, neki trgovci pa ubiti. V nastali paniki je pa bilo ranjenih več oseb.

Na poti v sibirsko pregnanstvo sta ušla dva odeska vseučiliščnika, Pjatin in Mojscejev in neki mornar.

Dementirajo uradno poročilo, da se je ustanovil v Rigi delavski zaupniški odbor, ki naj bi vodil stavke.

Švic. zvezno sodišče je sklenilo, da izroči ruskega revolucionarja Belencova ruskim oblastim, ker je ukradel »Moskovski trgovski banki« 30.000 rubljev. Večera so izročili Belencova curiški policisti v Feldkirchu avstrijskim oblastim, ki ga bodo izročile Rusiji.

S Kavkaza poročajo, da je končano klanje v Suši. Med Tatari in Armenci so napravili zopet mir.

Peterburški dnevnik »Slovo« prične 14. t. m. zopet izhajati. Postane glasilo nove stranke mirnega preobnovljenja.

Sveaborske upornike Fince so izročili finskim sodiščem, da jih obsodijo po finskem pravu v ječo. Ruse pa čaka po ruskih zakonih smrtna kazen.

Varšavski »Robotnik« priobčuje oklice »Osrednjega revolucionarnega odbora polske socialistične stranke« (Tajno znamenje C. K. R. P. P. S.). ki naznana, da je organizacija 28. julija napadla vlak na progi Varšava-Dunaj in oropala 166.369 rubljev 55 kopejk. Dne 28. junija je pa napadla stranka vlak na progi Herby-Czenstochov. V boju je bil ubit polkovnik, 2 generala in 5 vojakov. Socialisti so zaplenili 6000 rubljev.

SPOPAD MED JAPONCI IN AMERIČANI.

V Washington je došlo uradno poročilo, da so ubili Američani pri Aleutih pet japonskih ribičev, ki so neopravičeno lovili ribe. Po-

mora z dejstvom, da ko odplove pred Kotor, že izrabi ugodno priliko pri Benetkah pripravljene italijanski oddelek vojne mornarice za napad na prosto obal. Saj ono malo slabih ladij, ki bi jih pustil v Pulju, bi nikakor ne mogle preprečiti izvršitev napada po beneškem oddelku italijanske mornarice. Žalostno za našo državo, da položaj za nas ni nič boljši, kakor je bil pred 40 leti pod Tegetthofom. One tri najstarejše ladje bi ostale v Pulju v zavesti na neuspešen boj. In glavno brodogradje bi v desetih urah priplulo pred Kotor. Bo li premagalo močnejšega sovražnika? Tegetthoffov je malo med admirali in take Tegetthoffove sreče tudi malo. Celu zgodovina pozna le malo admiralo, ki s slabejšim brodogradjem porazijo močnejše sovražnikovo. In če bi bila naša mornarica porazena pred Kotorom, je zapečaten tudi usoda Kotora. Na suhem bi premagali zvezni državi Črnagora in Italija trdnjavo. Kdo pa more zagotoviti, da ostane mirno v Hercegovini in bosansko prebivalstvo, ki je itak z nemodro našo upravo v okupacijskih deželah nezadovoljno dovolj.

In če bi pričakovala naša mornarica, sovrážnega napada v Kotoru? Doleti jo usoda ruske mornarice v Port Arturju.

Drugače je pa pač položaj za našo mornarico, če je utrjen Split in v pristanišču zadržano naše vojno brodogradje. S križaricami bi nadziralo Adrijo in bi bilo vedno v zvezi s sovrážnikom. Opirališče brodogradja bi omogočilo nadzorovati notranjo črto italijanskega brodogradja, ki jo tvori italijanski opirališči Tarent in Benetke. Dobro bi bilo poučeno o vseh operacijah sovrážnikovih. Bljže bi bilo onim

zneje došla ameriška carinska ladja »Mac Culloch« je prišla zaradi neopravičenega ribištva nad dvajst Japoncev. Ameriški državni departement namerava o tem dogodku obvestiti japonsko poslaništvo z obžalovanjem in z obljubo, da hoče sumarično postopati z neopravičenimi japonskimi ribiči.

CESAR V BOSNI IN HERCEGOVINI.

Ob velikih združenih vajah mornarice in armade na suhem ob dalmatinski obali obišče cesar tudi Vis, kjer se udeležijo svete maše za padle junake-borilce na Visu. Iz Dubrovnika potuje cesar v Trebinje in v okupacijsko okrožje. Cesar je stopil le enkrat na bosanska tla, ko se je podal iz Hrvaškega Broda v Bosanski Brod. Lahko se torej trdi, da obišče cesar letošnje jesen prvič okupirani deželi, osobito Hercegovino. Grof Kalnoky je svoj čas ugovarjal z ozirom na posebni narodnopравни položaj obeh dežel, da obišče cesar Bosno, dasi je to ponovno želel takratni državni fin. minister pl. Kallay. Po 28 letih, kar sta okupirani Bosna in Hercegovina, pa ne veljajo več razlogi, ki so odvrčali vladarja od obiska okupiranih dežel.

PAPEŽEVA ENCIKLIKA.

Papežovo pismo proti avtonomnim krščanskim demokratom je imelo to posledico, da so vsi duhovniki izstopili iz društva »Lega democratica nazionale«. Romolo Murri pa dobiva od svojih pristašev bodrilne pozive, da se naj nikar ne uda.

VATIKAN IN LOČITEV CERKVE OD DRŽAVE NA FRANCOSKEM.

Pariški listi trde, da je poslal sveti oče tri instrukcije na Francosko. Instrukcija kardinalu Richardu obsega splošen protest, ker je kršila Francoska določila konkordata, druga instrukcija obsega določila francoskim škofom, pod kakimi pogoji smejo župniki ustanavljati takozvane kanonične, pod nadzorom škofov stoječe verske družbe, in tretja instrukcija obsega strogo zaupna navodila francoskim kardinalom.

»Croix« poroča iz baje popolnoma zanesljivega vira, da je že padla papeževa odločitev glede ločitve cerkve od države na Francoskem. Apostolska stolica pa ne namerava objaviti odloka po javnem dokumentu, marveč namerava ob primernem času obvestiti udeležence o odločitvi. »Croix« je prepričan, da papež kratko odkloni ustanovitve verskih družb.

NEVARNI POJAVI V SRBIJI.

Srbski vojni minister je odpustil 60 podčastnikov, ki se niso hoteli uklanjati zarotnikom. Najnovejše poročilo trdi, da nameravajo odpustiti iz srbske armade vse podčastnike, ki že služijo 10 let, ker se boje, da pride do vstankov. Odpušteni podčastniki nameravajo zavzeti stališče proti ministrstvu, o katerem sodijo, da postopa nezakonito. Prošnjo za upokojitve je vložilo tudi več višjih častnikov, ker ne prenesejo zasleduje častnike, ki se ne strinjajo z zarotniki. Prošnjo so jim odbili. Srbsko vojno ministrstvo izdeluje novi brambeni zakon, po katerem bi vstanovili kombinirano milico z ljudskim oboroževanjem. Ob prazniku cerkvenega blagoslovljenja v krušedolskem samostanu nameravajo pristaši Obrenovičev obiskati grob kralja Milana.

Tudi častniki so vedno bolj nezadovoljni, kakor celo gojenci vojnih šol. Nezadovoljnost je naperjena proti sedanji srbski dinastiji.

VSTAJA BREZPOSELNIH DELAVCEV V KAPU.

Dne 7. t. m. so brezdelni črni in evropski delavci povzročili v Kapu pravcato vstajo. Več tisoč mož je napadlo in opleni prodajalnice. Lastniki trgovin so se branili v zvezi s policijo z revolverji in s puškami. Spopadi so trajali celo noč. Ranjenih je bilo več oseb. Po-

točkam, ki so v nevarnosti. Ni vse eno, če je brodogradje oddaljeno od prihodnjega bojišča na morju 1000 ali pa sto milj. In na otokov polnih naših adrijskih obal lahko tudi iznenadi sovrážnika.

Da pa postane Sinj opirališče in zavetišče našega voinega brodogradja, bi morali utrditi tudi otoka Luka in Zlarin, ki ležita pred Sinjem. Tudi na suhem bi moralo biti mesto utrjeno. Zdaj ima Sinj samo staro kasematsko utrdbo Nikolo, ki ima namen, da prepreči sovrážnikove nenadne napade. Utrdbe morajo razširiti. Zapreti tudi vnanje in notranje globoko ugodno pristanišče. A glavno je železnična zveza Sinja z državo. Zdaj je Sinj izgubljena postojanka, navezana na ceste.

Nihče pač ne more tajiti, da je naša bodočnost temna. Kdo ve, če že ne stojimo pred usodepolnimi bojnimi dogodki, ki nas lahko iznenadijo čez noč. Diplomatom ni vrjeti. Količkrat so zagotavljali že, da ne zakriva političnega obzorja najmanjša meglica, a prihodnji dan so že gromeli topovi. Kdo je mislil, da tako hitro izbruhne rusko japonska vojska. Saj niti nihče vrjeti ni hotel, ko so dohajala prva poročila, da pokaio japonski torpedi v portartuskem pristanišču.

Zato se pa ne čudimo, da tako mrzlično grade utrdbे ob italijanski in avstrijski meji. Ne čudili bi se ob teh sumljivih pojavih tudi, če bi hitro utrdili Sinj in tudi ne, ko bi hitro izpopolnili naše nezadostno brodogradje z novo divizijo modernih 14.600 tonskih vojnih ladij in z divizijo še modernejših podmorskih čolnov.

cestah je patroliralo vojaštvo. V vzhodnem mestnem delu počiva popolnoma trgovina. Več belih agitatorjev so zaprli. Vzemirjena je vsa južna Afrika, osobito, ker so postopali evropski beli brezposelni delavci skupno z zamorci. Orožništvo je imelo jako težavno stališče. Ko je večkrat nastopilo z golim orožjem in revolverji, se je posrečilo, da so prijeli kakih 40 zamorcev in voditelja upornikov Voolendsa.

NA BALKANU.

Turčija je postrila zaradi lanskega napada na sultanaš 2. člana 58. turškega kazenskega zakonika. Smrti zapadejo vsi, ki izdelujejo dinamit ali bombe, ki prevažajo, vtihoaplajo ali rabijo dinamit in bombe ne glede, če se napad posreči ali ne. Oni pa, ki so jim direktno ali indirektno znane priprave ali poskusi, ne da to ovadijo, se obsodijo v do smrtne ječo.

Italija namerava ustanoviti nov konzulat v Beratu v janinskem vilajetu. Začasno bo stanoval to poletje v Beratu valonski italijanski konzul.

KITAJSKI MISIJONI.

V Vatikanu so zelo v skrb za usodo kitajskih misijonarjev v pokrajini Nangkang. Kitajci vabijo tam misijonarje v daljine samotne kraje, in tam jih napadajo. Več misijonarjev je pri tem izgubilo življenje. Kitajske oblasti pa ne skrbje nič za varnost.

Kralj Sisovat iz Kambodže, sedanji francoski podanik, ki je ravnokar zapustil Pariz, ima v svoji državi 36.000 katoličanov, enega škofa, 45 misijonarjev in 32 domačih duhovnikov.

Štajerske novice.

Štajersko društvo v Celju je praznovalo 25letnico svojega obstanka. Vsa slavnost je bila zasnovana v izzivajoči nemški maniri. S povdaranjem svojega nemštva so hoteli veterani pripraviti, celjske višje kroge k slavnosti, a se jim je to korenito ponesrečilo. Niti župan, niti njegov namestnik jih nista hotela priti pozdravit, ampak so ta častni posel pripustili onemoglemu, penzionistu Tomažu Fürstbauerju, ki je na društvu hvalil zlasti nemško komando. (Te hvale iz ust zagrizenega Nemca so deležni tudi ljubljanski veterani pod Mihaličevo komando. Op. ur.) Sploh se je gornjih deset tisoč slavnosti odtegnilo. Prireditve je bila klaverna, poveljevalo jo je le par zarjavelih devic v obnošenih gornještajerskih oblekah.

Štajerski umrl je v Sevnici, g. Štefan Cvirn, c. kr. davkar v pokoj.

Štajerski poskus samoumora. V ponedeljek dne 6. t. m. je skočila nedaleč pod Sevnico neka 45 let stara ženska v Savo. To je zapazila gdč. Zofija Oberster, ki se je nedaleč kopala. Ker je videla, da se dama potaplja, je plavala k njej in jo je po hudem naporu potegnila iz vode in privlekla na breg. Dama se je namreč svoji rešitvi z vso silo upirala. Vzrok poskusnemu samoumuru so nesrečne rodbinske razmere.

Štajerski obrekovalka slovenskih sodnikov, celjski »Deutsche Wacht«, prinaša v zadnji številki uradni popravek, podpisano od nemškega višjesodnega svetnika Katziantschitzja, iz kojega je posneti, da je gospod tajnik Erhartič čisto pravilno in postavno postopal, ko je nekoga nadutega Nemca prosil, naj govori slovenski, ker je obtoženi samo slovenski razumel. To je zdrav nauk za obrekovalce in lepo zadoščenje za sodnika!

Štajersko zlobno izzivanje. Na Bregu pri Celju je sezidala soproga vpokojenega deželnosodnega svetnika Sokolla novo hišo. Ko jo je mlini teden dokončala, je izobesila nemško trobojnico. Ljudstvo je bilo zaradi tega predrzne izzivanja razburjeno in bilo se je bati izgrediv. Zato je dala občina okolice celjske frankfurcarice odstraniti. Tako izzivljajo nepristranski (?) sodni uradniki!

Štajerski poročil se je narodni odvetnik gospod dr. Anton Brumen, z gospojo Vekoslavo Kreftovo iz St. Jurija ob Ščavnici. Častitamo! — Hljenska zlobnost nekega nemškega ptujskega odvetnika ne da miru tej mladi sreči in izliva svoj denuncijantski in kruhoborski gnjev koj po poroki na g. dr. Brumna v zakonem lističu »Marburger Zeitung«. Lep kolega!

Štajerski iz St. Ilje se nam piše: Toliko ljudstva kakor v nedeljo, pri St. Ilju še ni bilo nikoli ondi zbranega. Vladalo je veliko veselje in navdušenje med gosti. — Nepopoln je bil sprejem pri prih. na kolodvoru in še lepši pa pri St. Ilju, ko je prikorakal »Sokol« na slavnostni prostor. Na kolodvoru je pozdravil goste cirberški župan gospod Anton Havn, pri St. Ilju pa št. iljski župan Thaler. Vsa veselica vršila se je v najlepšem redu. Orožniška asistenca ni imela najmanjšega povoda nastopiti.

Koroške novice.

Koroški iz Škocijana v Podjurski dolini se nam poroča: V nedeljo, dne 5. avgusta popoldne smo ustanovili na dobro obiskanem shodu slov. krščansko socialno bralno društvo. Po sklicateljevem pozdravu je prebral g. župan Poljanec pravila in jih obenem razložil. Nato je vzpodbujal k samoizobrazbi in k obilnemu pristopu k društvu č. g. župnik Majerhofer. K sklepu so predstavljale mladenke iz St. Jakoba v Rožni dolini veseloigro »Jeza nad petelinom in kes«, ki se je zelo dobro obnesla. V odmorih so se pele slovenske nar. pesmi in igrali so tudi vmes vrli domači tamburaši. K društvu je pristopilo nad 80 članov. Če ima kdo kaj za ljudske knjižnice primernih knjig odveč, ga lepo prosimo, naj jih pošlje na naslov: Slov. kršč. soc. bralno društvo za Škocijan, p. Sinčevas, Koroško.

Dnevne novice.

Resnica o koroškem mandatu. — Dr. Gessmann kot priča. Gorostasne laži so napokili liberalci — koroški in nekoroški, zoper dr. Šusteršiča zaradi volilne reforme. To je cela štrna, grozno zmedena, a mi jo bomo že razpredli, da se pokažejo vse niti. Ljudje, ki so za narodno delo popolnoma nesposobni, so pokazali, da so veliki v intrigah, v zavratnih napadih in lažeh. Za danes razkrijemo eno tako laž. »Črno izdajstvo« dokazuje »Narod« s sledečo — lažjo:

»Nekaj dni kasneje, ko se je v odseku za volilno reformo odklonila zahteva, da se dasta koroškim Slovincem dva mandata, se je mudil vodja koroških krščanskih socialcev Weiss na Dunaju in je pri tej priliki z ozirom na to, da so pri razdelitvi volilnih okrajev, kakor se je nasvetovala s slovenske strani, interesovani tudi nemški krščanski socialisti, interpeliral dr. Gessmanna, zakaj ni krščansko-socialna stranka glasovala za dotični slovenski predlog. Na to Weissovo interpelacijo je dr. Gessmann odgovoril dobesedno tole: »Ja, was wollt ihr denn, wir haben doch im Einverständnis mit dr. Šusteršich gehandelt!«

Dr. Žitnik je pisal takoj dr. Gessmannu, naj pojasni, kaj je na tem. Dr. Gessmann je odpisal na to sledeče pismo, ki ga moramo zaradi njegove značilne jasnosti priobčiti doslovno. Pismo se glasi:

Grado, 6. August 1906.

Euer Hochwürden!

Sehr geehrter Herr Kollege!

Zunächst entschuldigen Sie, dass ich erst heute Ihr werthes Schreiben v. 31. Juli zu beantworten in die Lage komme, nachdem dasselbe erst auf weiten Umwegen hieher an meine Adresse gelangte.

Und nun zu der in Ihrem Briefe besprochenen Angelegenheit der Mandats-Einteilung in Kärnten, soweit es die Vorgänge im Wahlreformausschusse betrifft. Ich ermächtige Sie, folgendes beliebig zu veröffentlichen. Ich habe die mir in den Mund gelegte Äusserung: »Was wollen Sie denn, wenn dr. Šusteršich selbst einverstanden war. Wir haben in vollem Einverständnis mit den slowenischen Abgeordneten gehandelt« gegen niemanden und niemals getan. Ich hätte eine solche Äusserung auch gar nicht tun können, nachdem die Herrn Abgeordneten Dr. Ploj und Dr. Šusteršich sich alle nur erdenkliche Mühe gaben, für den Antrag Ploj die Mehrheit im Wahlreformausschusse zu erlangen. Allein obwohl ich die Wahlkreis-Eintheilung in Kärnten für eine höchst parteimässig zugeschnittene selbst erkannte und unsere, die christlich-social Partei von derselben einen noch viel grösseren Schaden hat, als die slowenische, da es sich bei uns um 4 Mandate handelte, so stand die ganze Sache zu dieser Zeit so, dass ein Ablehnen der Regierungsvorlage bezüglich der Wahlkreis-Einteilung in Kärnten meiner innersten Überzeugung nach in jenem Augenblicke gleichbedeutend mit dem Scheitern der Wahlreform auf parlamentarischem Wege überhaupt gewesen wäre. Und darum konnte ich trotz aller impulsiven Aufforderungen meiner engeren Parteigenossen aus Kärnten mich für etwas anderes als die Annahme der Regierungs-Vorlage nicht entschliessen. Es ist aber eine böswillige Entstellung, wenn den Abgeordneten Dr. Ploj und Dr. Šusteršich nachgesagt wird, sie hätten ihrerseits nicht alles getan und versucht, um dem Antrage Ploj die Mehrheit im Wahlreform-Ausschusse zu verschaffen. Dies ist volle und reine Wahrheit bezüglich der Angelegenheit, in der Euer Hochwürden sich um Auskunft an mich wandten.

Mit der Versicherung vorzüglicher Hochachtung zeichnet sich Ihr ergebener

Dr. Albert Gessmann.

Iz tega pisma sledi jasno, da so očitania Korošcev in liberalcev neutemeljena. Krščanski socialisti koroški so tudi napadli dr. Gessmanna, ker je sedanja razdelitev tudi njim škodljiva, a bili so bolj pametni, bolj takti in bolj previdni, nego koroški Slovinci, ki so si izbrali za svojo užaljenost najslabšo obliko in najškodljivejšo taktiko. Nemški krščanski socialisti niso tako samomorilni, da bi v javnosti trgali in sramotili svoje prijatelje in zastopnike, od katerih truda je odvisno, ali se da volilna reforma še kaj izboljšati. Dr. Gessmann je, kakor smo zanesljivo izvedeli, v kljub nasprotnemu mnenju koroških krščanskih socialcev ostal neomajan pri svojem postopanju, ker je po sklepu in zahtevi svoje stranke moral delati za volilno reformo. Ko so torej Vsenemci in en del nemške ljudske stranke (dr. Kaiser) vse sile napeli, da celo nemško levico mobilizirajo proti volilni reformi, mu ni preostalo z njegovega stališča nič drugega, ker sicer bi bil pokopal vso reformo. Ako torej nemški koroški krščanski socialisti niso mogli dr. Gessmanna privedi do drugačnega postopanja, dasi je njihov najožji strankarski pristaš, kdo more očitati kaj slovenskim poslancem, ki so v vprašanju volilne reforme glede narodnosti naravnih nasprotniki vseh nemških strank, da v kljub vsem naporom niso dosegli nasprotnega izida glasovanja? Kdor to premisli, se mu mora studiti gonja, ki se je

uprizorila proti dr. Šusteršiču. Dr. Šusteršič bi bil lahko v odseku skozi okno govoril ure in ure, a bi se bil s tem le osmešil, ker je bil izid glasovanja, kakor jasno priča Gessmanovo pismo, že itak neizpremenljiv. Pravi politik pa zastavi besedo vedno tam, kjer more kaj doseči, politični otroci seveda brbrajo brez namena. Pameten vojskovodja se ogne trdnjavi, ki je ni mogoče vzeti in ob kateri bi je razbil svoje sile, zato, da tem gotoveje vzame one, ki so pridobljive. Dr. Gessmanovo pismo pa naj v Celovcu le dobro prečitajo. **Kdor jim je kaj drugega pravil — in bodi kdorkoli — jih je nalagal!** To stoji, in dolžnost slovenskih Korošcev je, da boljšemu spoznanju primerno tudi uredijo svoje sklepe in svoje postopanje.

+ **Koroško slovensko politično društvo zaspalo ugoden trenutek!** »Mir« se je v zadnji številki strašno bahal, ker niso šli koroški Slovenci radi glasovanja v odseku za volilno reformo pri dopolnilni deželnozborski volitvi na volišče za nemškega krščansko-socialnega kandidata in so tako pomagali k zmagi nemški nacionalni stranki, ki je mati koroških volilnih okrožij. Tega dejanja je bil »Mir« strašno vesel, ni pa pomislil, da se je s tem postopanjem kar tja v en dan napravila zopet velika neumnost. Pri lajanju na dr. Šusteršiča izvestni gospodje niso imeli časa za pametne politične račune. **Sedaj bi bil čas pridobiti nemške krščanske socialce za glasovanje v plenumu!** Kaj je v tem oziru pred dopolnilno deželnozborsko volitvijo storilo sedanje sicer toli kričavo vodstvo slovenskih Korošcev, oziroma dr. Brejčeva odvetniška pisarna? Ali je stopilo v kak dogovor za to volitev z dunajskim vodstvom krščanskih socialcev? Ako tega ni storilo, tedaj je s svojim vihravim postopanjem zamudilo najugodnejši trenutek za pridobitev drugega slovenskega koroškega mandata. Za tako postopanje zasluži — nezakupnico! Delovanje naših poslancev je bilo premišljeno, storili so pri krščanskih socialcih vse, kar je bilo mogoče storiti, sedanje vodstvo koroških Slovencev pa ima zaslugo, da je stvar skoro gotovo glede krščanskih socialcev še v plenumu pokvarilo, ker je bilo pri zadnji dopolnilni deželnozborski volitvi na Koroškem najboljša Lemischovo orožje. Da, če bi Lemisch in Dobernig najela ljudi, jima ne bi mogli bolj v roko delati, kakor sedanjim koroški »voditelji«. Popravljati bodo, seve morali naši poslanci in če ne bodo mogli pridobiti krščanskih socialcev, ki so jih koroški »voditelji« morda za vselej odbili, tedaj bo pa zopet dr. Šusteršič »črni izdajalec«, tisti, ki so zavozili, bodo pa v »Narodu« in »Miru« pisali grozne članke o izdajalstvu in sklepali resolucije, ko bo že vse prepozno.

+ **Resolucijo koroških Slovencev** je priobčil tudi zagrebški dnevnik »Hrvatstvo«, ki je pa toli pošten, da je pozneje priobčil tudi »Slovenčeva« pojasnila, katera zaključuje z opazko: »Ako stvar tako stoji, onda bi brača koroški Slovenci bili u istinu nasijeli. — Mi se u nutranje stvari Slovenaca ne želimo upliti, nu ipak bi se usudili zaželjati, da se koroški Slovenci ne bi absentirali od katoliškega sastanka radi političkih razmirica i naročito radi stranačkih spletača.« — Tako sodijo o stvari ljudje, ki od daleč trezno gledajo vso stvar. Ako so koroški Slovenci na podlagi krivičnih informacij nastopili proti poslancem, na vsak način je bila četrta točka o neudeležbi na katoliškem shodu nekaj, kar bo z vsakim dnem bolj kazalo, da so igrane pri tem odločilno vlogo le neke zahrbtne spletke, ne pa ozir na resnično korist koroških Slovencev!

+ **Preveč idealizma** očita dr. Tavčar tistim liberalcem, ki so začeli računati s potrebo volilne reforme, ki se sploh ustavit ne da. On apelira na njihovo strankarsko čast, jim očita, da silijo »pod kardinalski jarem Kramar-Adlerjeve volilne reforme«, in pravi, da če bi liberalci glasovali za reformo, bi s tem le »dokumentirali, da so jih volile šeme, ne pa volilci!« Položaj mu ni jasen, ker svojo stranko farba, da se je kočevski mandat ustanovil »brez vsake kompenzacije«. Za sedmi štajerski mandat torej liberalni voditelj še danes ne ve. Mož je gotovo v najhujši vročini prehlajen, in od »šem« zahteva, da morajo priznati edino njegovo mnenje, ki je seveda za politične lenobe najbolj komodno. A čudno je to, da se od izvrševalnega odbora narodno-napredne stranke ne čuje ničesar. V čegavem imenu govori dr. Tavčar?! Ali ima on kvedre samo za svoje pristaše? Slovenska javnost opravičeno zahteva izjavo od izvrš. odbora narodno-napredne stranke, ki mora biti obvezna tudi za dr. Tavčarja, ker je že pač skrajni čas, da narodno-napredna stranka po svojem izvrševalnem odboru razodene svoje stališče: ali je res tako nizko padla, da ne uvidi zboljšanja slovanskega položaja v Av-

striji po volilni reformi. Kar se pa tiče »pljuvanja v obraz«, o katerem govori dr. Tavčar, pa povemo, da bodo slovenski volilci pljuvali v obraz tistim poslancem, ki bodo poizkušali preprečiti volilno reformo, po kateri Slovenci le pridobimo. Ali naj bodo za stališče proti volilni reformi merodajne samo dr. Tavčarjeve komedije v »Narodu«. Sicer je pa stvar izvrševalnega odbora narodno - napredne stranke po dr. Tavčarjevi komandi, tudi to pot pokazati slovenski liberalizem kot najbolj nazadnjaški v Avstriji, ki ima mesta le poleg najhujših avstrijskih resničnih reakcionarcev!

+ **Choc o slovenskih mandatih.** Poslanec Choc je dokazoval na shodu neenakosti, ki so v sedanjem načrtu volilne reforme. Kazal je na to, kako so Slovani prikrajšani: Čehi bi morali imeti 120 mandatov, pa jih dobe samo 108, Poljaki bi morali dobiti 85, pa dobe samo 81, Rusini imajo pravico do 61 mandatov, a jih dobe samo 33. Slovenci imajo pravico do 21 mandatov, in ti so jih toliko dobili, ker je njih voditelj dr. Šusteršič to pri vladi dosegel, Hrvatje in Srbi bi morali imeti 14 mandatov, pa jih dobe samo 13... Tako Choc. Torej edini Slovenci izmed vseh Slovanov so po zaslugi, ki jo Choc direktno pripisuje dr. Šusteršiču, dobili, kar jim gre. A kaj bi rekel Choc, če bi bral »Narod«, v katerem se zahteva, da mora zato dr. Šusteršič vsakdo v obraz pljuniti, da je izdajavec, da je prodal Slovence itd.? Choc bi se prišel za glavo in bi dejal tem ljudem, da norijo!

+ **Izmišljena brzojavka.** Včerajšnji »Narod« je med brzojvkami prinesel vest z Dunaja, ki so jo v uredništvu sami skovali. Govori se o vladnih krogih, ki so baje prepričani, da ne bodo »kranjski klerikanci« ničesar storili za Korošce. Kdo pa so ti vladni krogi? Pa morda ne ministri, ki so na počitnicah, pa »Narodu« brzojavljajo z Dunaja, kakšnega mnenja daso? Če lažete, vsaj ne lažite tako neumno, da se vam otroci smejejo! Beck je na Tirolskem, pa gotovo z Dunaja brzojavlja Malovrh svoje načrte. Smešno!

+ **Katoliško narodno dijaštvo.** Vse one tovariše, ki se udeležijo odkritja Vilharjevega spomenika, prosim, da dosepejo zadnji čas do nedelje ob pol 9 uri zjutraj v Postojno radi nameravanega sestanka kat. narod. dijaštva. To mesto posebnega obvestila. — Phil. Dav. Gorjanec.

+ **Socialno politični svet kranjskega deželne zboru.** V petek dne 10. t. m. ima soc. politični svet sejo, z nadaljevanjem razprave o deželni zavarovalnici za starost in onemoglost.

— **Velik požar.** Za včerajšnjo številko smo prepoznali naslednjo brzojavko iz Črnomlja: **Opoludne je pogorel Desinc.** Šestim najtrdnnejšim gospodarjem je pogorelo. Zažgali so najbrže otroci.

— **Črna prst — Schwarzer Finger!** »Piccolo« ima to bolezen, da prekršča slovenska imena po laško in nemško; če je kraj bližje Trsta, mu da laško ime, če je bolj daleč, ga udari pa po nemško. Te dni se je nekoliko poškodoval tržaški visokošolec Martelan na Črni prsti. »Piccolo« poroča to v brzojavki, v kateri je prekrstil »Črno prst« v »Schwarzer Finger«! Nehote se je s tem osmešil do skrajnosti laški oslovici.

— **Železnica in Koprivnik.** — **Topničarji na Koprivniku.** Iz Koprivnika v Bohinju se nam piše: Železnica je celo naš oddaljen Koprivnik zblížala s svetom. Čudom smo gledali v ponedeljek 6. m., ko so prišle tri baterije artilerije v naše kraje ter šle čez Gorjuše in Jame na Boh. Belo. Kaj takega tukaj še ni bilo videti. Skrajni čas je že, da bi našemu kraju dali tudi eno cestno zvezdo do železnice, saj gre vendar vse bogastvo planin na Bohinjsko skozi Koprivnik. Čemu ljudje še cestne doklade plačujejo, ko nimajo nič od cest. Naj bi se vendar merodajni faktorji zganili!

— **Poziv gasilcem notranjskim!** Prejeli smo in objavljamo: Ne zamudimo tudi mi, udeležiti se kolikor možno številno, velikega praznika za vso Notranjsko, velevažnega za vse Slovenstvo. Dne 12. t. m. slavili bomo prvega sina kremenite Kraške, slavili odkritje spomenika našega **Miroslava Vilharja**. Nosil bi vodo v Savo, ako bi Vam dragi tovariši razlagal, kdo je bil Miroslav Vilhar. Srečna majka, ki ga je porodila! Naš je bil in mi njegovi — naš bo na veke, ki je ustvaril toliko lepega za svoj preljubljeni narod. Da imamo i mi srce, ki vzkipeva, kjer se narod budi, dokažimo na dan slave. Pridite v našo slovensko Postojno, pridite, kakor se spodobi napram velmožu, v paradni opravi, s čelado na glavi, opasani z orodjem, bratom v pomoč. Vže prej bi Vas vabil, a prejel nisem običajnega vabila; kar mi je znano, izvedel sem iz časnikov. Zbirališče pred shrambo v Postojni, dne 12. t. m. točno ob 10 uri dopoldne. Na pomoč! — Postojna, 8. avg. 1906. M. Petrič, načelnik.

— **Spored pri otvoritvi planinske koče na Kamniškem sedlu (1879 m):** 1. Predvečer kres in žarnice. 2. Drugo jutro prihod tujcev na Sedlo. 3. Ob 10. uri sv. maša in blagoslovljenje koče. 4. Slavnostni pozdrav podružničnega načelnika in očet zgodovine kamniške koče. 4. Nagovor načelnika osrednjega odbora in zastopnikov podružnic. 6. Obed. 7. Izleti na

Brano, Planjavo itd. Za živež in pijačo je skrbjeno! — Odbor kamniške podružnice »Slov. planinskega društva.«

— **Prepoved italijanske ljudske veselice v Pulju.** V Pulju na počitnicah se mudeči italijanski dijaki so mislili na Viole carrare prirediti ljudsko veselico 12 t. m. v korist italijanskim šolam. Vlada pa je to prepovedala, češ, da je Viole carrare javen prostor in ni torej za vstop vanj nikomur dovoljeno pobirati vstopnine.

— **Boj za Strossmayerjevo zapuščino.** Dr. Rein, odvetnik v Osijeku, je vložil tožbo za razveljavljenje Strossmayerjeve oporoke. Isto je storila zagrebška finančna prokuratura in od privatne strani se je zgodil isti poskus. Stvar se bo vlekla gotovo več let.

— **Samotarica umrla.** V Karlovcu je te dni umrla Marija Lukač. Bila je prej znana lepota, a se je zelo nesrečno zagledala. Zato se je pozneje umaknila vsemu življenju in samotarila izključno v svoji sobici. V njej je prebila 13 let. Te dni jo je našla policija v tej sobi že docela oslabljeno. Drugi dan potem je umrla. Zapustila je precej denarja.

— **Na sestanku avstrijskih ognjegasnih društev** na Dunaju, ki se bo vršil od 7. do 11. septembra, se priredi panorama v štirih oddelkih, ki bo kazala razvoj požarnih bramb od prvih početkov do danes. Prvi oddelek bo nudil gašenje pri Rimljanih, drugi v srednjem veku, tretji v Leopoldstadtu l. 1848 in tretji na Jasomirgott cesti v prvem dunajskem okraju, kjer se bo gasil ogenj z najmodernejšimi pripravi.

— **Stavka grobarjev.** Vsi štirje grobarji na pokopališču v Gradiški stavkajo, ker ne dobe boljše plače.

— **Učenjak s severa med Jugoslovani.** Profesor slovenskih jezikov in literatur na visoki šoli v Upsali na Švedskem g. Lunded, se je mudil te dni v Belgradu, da se upozna z novejšo srbsko literaturo. Mudil se je tam tudi že pred 12 leti. Srbsčino govori popolnoma pravilno. Pravijo, da pride Lunden tudi v Ljubljano.

Ljubljanske novice.

lj **Ljubljanski Grad razsvetljen.** Metalci luči podjetja Royal Vio iz Unionovega stolpa v večernih urah krasno razsvetlujejo ljubljanski Grad, da se jasno sveti iz temine. Posebno tuji iz mimo Ljubljane prihajajočih vlakov občudujejo ta prizor. Društvo za promet s tuji se je obrnilo do mestnega magistrata, naj bi magistrat preskrbel tudi nadalje za tako reklamo Ljubljani, da bi naročil metalce luči, ki bi razsvetljevali ljubljanski Grad.

lj **Vojaška vest.** Generalmajor Blazij Schemua poveljnik 55. infant. brigade v Trstu je dospel včeraj zvečer semkaj ter ložira v hotelu »Union«.

lj **Na oklicih** sta g. Jožef, Lenart Walanda, c. kr. železniški uradnik z gđ. Julijano Medved

lj **The Royal Vio** začne v petek četrto novo serijo. Jako interesantna bo slika ki predočuje ravnokar izvršeno krizo »Maroko« in kaže vse glavne osebe in politike te svetovne afere. Na programu bodo tudi slike nemškega cesarja Viljema II. pri različnih vojaških paradah in obhodih, našega cesarja na Šmelnu pri vojaški paradi. Med največjimi slikami celotnega programa pa je historična slika »Napoleon Bonaparte — imperator francoski.« Slika je 1400 metrov dolga ter traja nad tri četrte ure. — Poleg drugih komičnih in tragičnih prizorov nastopi tudi »Dranem« najboljši komik pariškega gledališča. Royal Vio odpotuje v kratkem v Zagreb kjer bode fotografiral »vsesokolsko slavnost« 2. septembra katero hoče potem kazati v Zagrebu in Pragi kjer ostane baje dva meseca.

lj **Prijetna gozdna veselica** se ponovi. Pevsko društvo »Ljubljana« ponovi v nedeljo dne 12. avgusta t. l. svojo že 5. avgusta t. l. v kopališču »Wörishofen« pod Rožnikom vršivšo se gozdno veselico. Ker je v nedeljo moralo na stotine ljudi oditi in to radi pomankanja sedežev, dalo je napraviti društvo za veselico v nedeljo v najkrajnji senci gozda nad 1000 sedežev. Istotako postavili se bo v udobnost p. n. občinstva še en paviljon za pivo tako, da bo na veseličnem prostoru poleg legega plesišča stalo pet jako okusnih paviljonov, v katerih bodo stregle požrtvovalne narodne gospice. Ostali del travnika namenjen bo za otroške igre. Poleg domače godbe na plesišču svirala bo na travniku godba na lok. Za okusna jedila, kot dobro pristno pijačo ter zmerne cene je društvo vse potrebno ukrenilo. Da nastopi tudi pevski zbor društva s par krepkimi zbori, je samoobsebi umevno. Vstop k celi prireditvi je prost. Ker so se odlikovale do sedaj še vse prireditve tega društva po izredni živahnosti in zabavi, pričakovali je tudi v nedeljo od strani občinstva najštevilnejše udeležbe.

lj **Pevsko društvo »Ljubljana«** odpošlje k odkritju Vilharjevega spomenika v Postojno večjo deputacijo z zastavo.

lj **Gledališke vesti.** Gledališka sezona se naglo približuje in člani slovenskega gledališča so se začeli zbirati v Ljubljani. Srbski igravec, g. Dušan Barjaktarovič, doslej redni član kr. pozorišta v Belemgradu, je dospel prvi v Ljubljano s svojo soprogo g. Adelo Barjaktarovičevno (naivko). Slovenščino in uči ljudski učitelj, g. Avg. Tomič. Za njima sta dospela češki igravec, pesnik in pisatelj, g. režiser Viljem Tabor-sky s svojo g. Maro Tabor-sko (heroína). Gosp. Tabor-sky je bil več let prvi član brnskega in smichovskega gledališča, njegova gospa pa prva ljubimka in moderna heroína smichovskega gledališča. Včeraj je dospel ravnatelj hrvatskega potujočega gledališča, g. Leon Dragutinovič s svojo gospo Štefanijo Dragutinovičevno, ki je pred par meseci z velikim

uspehom dvakrat zapored gostovala na zagrebškem gledališču. Prih. teden dospeta iz Prage gđ. Roža Noskova, bivša naivka na našem odru in g. Oton Boleška, komik in karakterni igravec. Izmed slovenskih igralcev in igralk ostanejo: g. A. Verovšek, g. H. Nučič, g. A. Danilo, ga. Avg. Danilo-va, gđ. A. Kočevarjeva in gđ. M. Kobalova ter g. A. Bukšek in gđ. Bergantova. — Operno osebje, ki je ostalo preko počitnic v Ljubljani, ima že 3. mesec vsak dan skušnje v »Narodnem Domu«. Ti člani so: ga. Mara Skalova (primadona), g. Jan Oufednik (bariton), g. režiser Ad. Raneek (bas-bariton). Proti koncu t. m. dospo novoangažovani prvi tenorist g. Mihael pl. Resunov, bivši član opere v Saratovu, Moskvu, Petrogradu, Revalu, Poznaniu, Berlinu (Mokwitzoper). Studiral je v Petrogradu in Milanu; na carskem konservatoriju v Petrogradu mu je bil učitelj prof. Paleček. Gosp. Resunov je bil nekaj let aktiven ruski častnik; njegov oče je ruski polkovnik, njegov brat pa ruski stotnik. Spočetka septembra dospo v Ljubljano nova altistka, gđ. R. Reissova, hčerka gimnazijalnega ravnatelja v Chrudimu na Češkem. Končno dospeta nova mlada dramatična pevca gđ. Kamila Prochaskova in g. II. tenorist Jan Zach pl. Zachov. Basovsko vprašanje ostane še odprto, ker je g. Julij Bedetto potrjen za vojaka. Skušnje za dramo se začno 1. septembra t. l., za opero 15. septembra.

lj **Umrl** je danes v dež. bolnišnici sin gostilničarja na Dunajski cesti, Jožef Semič, star 17 let.

lj **Šest ptičev** iz južnih krajev je včeraj zvečer okoli osme ure ukradl nekdo gostilničarju Matevžu Ravniharju (pri Virantu).

lj **Lopovstvo ljubljanskega ponočnjaka.** Danes zjutraj ob 3. uri je prišel neki mlad človek s šopkom na prsih na Karlovsko cesto k Bernardu, naj gre z vozom po g. šentjakob-skega župnika Rozmana, češ, da ga nevarno oboleli čevljarski mojster Pezdír na Ižanski cesti zahteva. Bernard je odgovoril, da sedaj ne more voziti obhajila, ker je za 4. uro naroden in mora peljati ljudi na kolodvor. Ob štirih je neznanec zopet prišel, izrecno zahteval žuknika in pripomnil, da Pezdirja grozno duši. Ko je šel Bernard ob 5. uri v župnišče, je gospod župnik ravno maševal, zato je šel g. kaplan Žvan. Ko so prihiteli pred Pezdirjevo hišo, pa je Pezdír, ki je slišal zvonček, prihitel na cesto in pokleknul. Na vprašanje, kje je bolnik, ni vedel ničče odgovora. To lopovstvo, ki si ga je dovolil nesramen ponočnjak, zasluži najhujše obsodbe in hvalevredno je, da policija že energično zasleduje krivca. Tudi občinstvo naj pomaga pri zasledovanju takega lopovstva.

lj **Dolgoprstneži.** Natakariju Antonu Laporniku je bila danes ponoči v nekem hotelu ukradena iz spalne sobe listnica, v kateri je imel 70 K denarja. — Zidariju Juriju Scherju je bila včeraj pri zgradbi »Mestne višje dekliske šole« ukradena ura z verižico. — Gostilničarju Matevžu Ravniharju je bilo pa ukradenih šest pričkav-kolibrov, vrednih 10 kron.

lj **Najdeni** sta dve znanstveni knjigi, ki se dobila na magistratu.

Telefonska in brzojavna poročila.

TRGOVSKI MINISTER V TELEFONSKI CENTRALI.

Dunaj, 9. avgusta. Trgovski minister dr. Fort je obiskal danes tukajšnjo telefonsko centralo in se je posebno zanimal za to, v koliko more tretja nepoklicana oseba poslušati telefonski pogovor.

NOV AVSTRIJSKI NADVOJVODA.

Dunaj, 9. avgusta. Nadvojvodinja Marija Valerija je danes povila sina.

SLOVAŠKA NARODNA SLAVNOST.

Turčanski Sv. Martin, 9. avgusta. Tu so povodom glavne skupščine slovaškega muzealnega društva slovesno vzdali temeljni kamen za slovaški narodni muzej.

NAD 300 SRBOV ARETIRANIH.

Belgrad, 9. avgusta. Turki so silno ogorčeni vsled zmag srbskih čet v kumanov-ski kazi. Turki so raditega iz treh vasi ujeli nad 300 Srbov, katere v zaporu mučijo. V narodu narašča ogorčenje. Mnogo oseb je pobegnilo v Srbijo.

UPORNE RUSKE ČETE.

Riga, 9. avgusta. Tukaj garnizujejo čete se upirajo nastopiti proti 15.000 stavkujočim delavcem in so poveljniku po deputaciji izjavile, da nočejo opravljati policijske službe. ČLAN DUME PRED VOJNIM SODIŠČEM.

Peterburg, 9. avgusta. Aretirani član dume Oniko in dva socialna anarhista so izročeni vojnemu sodišču.

Peterburg, 9. avgusta. Od predvečernjem zvečer je aretiranih tu 200 oseb, med njimi osem radikalnih zastopnikov dume.

PROGRAM RUSKEGA MINISTRSTVA.

Peterburg, 9. avg. Program ruskega ministrstva obsega tri točke, agrarno vprašanje, židovsko vprašanje in reformo sodišče. Agrarne zadeve so prilagode ne z nekaterimi izpremembami Goremykinovemu programu.

TURCIJA NA MORJU.

Rim, 9. avgusta. Pri neki italijanski tvrdki je Turčija naročila zopet šest torpedov. Ista tvrdka gradi za Turčijo dve oklopnici.

TRIJE ZAMORCI LINČANI.

New York, 9. avgusta. V Charlotte so belokožci udrlj v sodišče in linčali tri zamorce, ki so umorili neko belo rodbino. Policaji so na belokožce streljali in ustrelili dve osebi.

Meteorologično poročilo.

Vlšina n. morjem 306.2 m, srednji zračni tlak 736.0 mm

Čas opazovanja	Slonje barometra v mm	Temperatura po Celsiusu	Vetrovi	Mebe	Padavina v mm
8. 9. sveč.	736.2	20.0	sl. jvzh.	jasno	0.0
7. ajutr.	735.9	18.1	brezvetr.	"	"
2. pop.	733.3	28.0	sr. izah.	sk. obl.	"

Srednja včerašnja temp. 20.2°, norm 19.4°.

Samo še nekaj dni!

Grand hotel Union. The Royal Vio

Vsak dan od 8¹/₄ do 11. ure
predstava.

Vspored: od 10. do
vštevši 13. avgusta.

Diktator - Imperator.
Življenje velikega korso. —
: Soudeležene velesile pri :
vprašanju o Maroku. — Av-
stralija in njeni prebivalci.
— Odvedba po avtomobilu.
— Lov na losose v Kanadi. —
Poleg tega najnovejši „šla-
gerji“ royal - viopfona.

Meščanski hotel „Lloyd“

Danes, v četrtek, 9. avgusta
priredi

**Ijublj. društvena godba
koncert**
za člane.

Nečlani plačajo 40 vinarjev.

Začetek ob 8. uri zvečer.

K mnogobrojnemu obisku vabi z ve-
spoštovanjem **Dragotin Tausers**
restavrater.

Mici Dremelj

včeraj 8. avgusta ob 8. uri zvečer, pre-
videna s sv. zakramenti, v 16. letu
svoje starosti, po dolgi in mučni bo-
lezni mirno v Gospodu zaspala.
Pogreb predrage rajnice se bode
vršil dne 10. avgusta ob 10. uri do-
poldne iz šolskega poslopja na Polici
na tamošnje pokopališče.
Sv. maše zadušnice se bodo daro-
vale v farni cerkvi sv. Jakoba na Polici.

Polica, dne 8. avg. 1906.

Ivan in Ana Dremelj,
starši.

Ivan Dremelj,
brat. 1778

ZAHVALA.

Rodbini **Rosmann - Kavčič** izrekata ob izgubi predrage
matere, oziroma stare matere in tašče, gospe

Josipine Rosmann, roj. Kralj,

za izkazano srčno sočutje povodom nje bolezni, za darovane vence,
za izkazano poslednjo čast k večnemu počitku in za ginjačo petje
najtoplejšo zahvalo.

Ljubljana - Novo mesto, dne 9. avgusta 1906.

1774

Razglas.

Gospodarski odsek Podkoren naznanja, da se vrši dne 26. avgusta
ob 4. uri popoldne v hiši g. Frider. Razingerja ponudbena razprava

za napravo vodovoda

v soseski Podkoren z vsemi, k temu spadajočimi deli.

Dela so proračunjena na 7000 kron.

Načrti in proračun so na vpogled istotam.

Varščine se zahteva 10%.

Odbor si pridržuje pravico izbrati si ponudnika po svoji volji. — Cevi ter
dovažanje preskrbi odbor sam.

Podkoren, 5. avgusta 1906.

1771 2—1

Načelnik „Gospodar. odseka“.

Iščem

1770 3—1

gospico (bono)

iz dobre hiše, Slovenko, katera ima
ljubezen do otrok, k 5. deklicam
v starosti od 2—9 let. Ponudbe s
spričevali, fotografijo in zahtevami
... naj se vpošljejo pod ...

„Postfach 40, Cilli“.

1777

Odda se takoj

3—1

stanovanje

z 2 sobama in pritliklino v pritliklju, dalje

dva lokala,

katerih eden je primeren za trgovino, skla-
dišče ali kaj podobnega, drugi pa za delav-
nico ali hlev. - Več se poizve v Florijan. ul. 24.

Naznanilo!

Usojam si svojim častitim prejšnjim naročnikom in slavnemu občinstvu
najuljudneje naznaniti, da sem zopet **otvoril** svojo

zalogo piva v Metelkovih ulicah št. 19.

Prodajalo se bode: **uležanec, marčno in dvojno marčno**
pivo v sodčkih po 1/8, 1/4 in 1/2 hektolitra, kakor tudi **marčno in**
dvojno marčno pivo v zabojih po 25 steklenic.

Za častita naročila se priporoča

Julij Staré,

posestnik v letu 1818 ustanovljene
pivovarne v Mengšu.

1701 10—8

Priložnostni nakup

za moderne

moške klobuke

v vseh barvah po 1745 4

8, 10 in 12 gl. tucat

Angleško skladišče oblek

O. Bernatović,

Ljubljana, Mestni trg 5.

Lidanje rakev

(grobnic)

na novem centralnem pokopališču

izvrši najcenejše stavitelj novega poko-
pališča po oblastveno odobrenih določilih
1671 3 za zgradbo pokopališča.

Natančneje se poizve v tehnični pisarni
gosp. **Ferd. Trumler-ja**, mestni stavitelj
Pred Škofijo št. 3 v Ljubljani.

Kupim

koleselj ali lahko kočijo

za enega konja po primerni ceni. **Pavel**
Sedej, Javornik, Gorenjsko. 1768 3-2

Sprejme se takoj

kovaški pomočnik

in **učenec**

Naslov pove upravništvo lista. 1765 3—2

Elegantno stanovanje

s 3 velikimi sobami, kopalnico,
poselsko sobo in z drugimi pritlikli-
nami odda se za november-termin t. l.

Naslov izve se pri upravništvu tega
lista. 1759 2

Proda se iz proste roke pod ugodnimi pogoji

hiša

z zemljiščem vred. Yeč se poizve
na lžanski cesti 20 v Ljubljani. 1766 3—2

Lepi lokali

pripravi za vsako trgovino ali
za pisarne dajo se takoj v na-
jem, ravno tako tudi 2

hlev za dva konja.

Naslov izve se pri upravništvu „Slovenca“.

Mlad mož

strojevodja, strojni ključavničar

izurjen tudi pri **parni žagi**, išče pri-
merne službe. Naslov pove upravništvo.
1754 3—3

Hišo,

v kateri je stara postilna, prodam
tako iz proste roke.

Zravem hiše je velik hlev, vrt,
pod, šupa in polje.

Poizve se pri lastniku **Antonu Haf-**
nerju, Škofa Loka, Kapucinsko pred-
mestje 13. 1729 5—4

2391 195

„Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani“

Podružnica v CELOVCU.

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, ko-
munalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev
in deviz.

Promete izdaja k vsakemu žrebanju.

Akcijski kapital K 2.000.000.—.

Zamenjava in eskomptuje

izrebane vrednostne papirje in vnovčuje
zapale kupone.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavalije.

Ekompt in inkasno menlo.

Rezervni zaklad K 200.000.—.

Daje predjume na vrednostne papirje.

Zavaruje srečke proti kurzal
izgubi.

Borzna naročila.

Podružnica v SPLJETU.

Denarne vloge sprejema

v tekočem računu ali na vložne knjižice proti
ugodnim obrestim. Vložni denar obrestuje od
dne vloge do dne vzlaga.

Promet s čeki in nakaznicami.

Podružnice:

Praga z menjalicami: Graben 25, Mala stran, Most, ulica 17, Žitkov, Husova
ulica 37, Brno, Veliki trg 10, Baden, Olavni trg 4, Češka Lipa, Češka Kamnica,
Moravski Zumberg, Schillerjeva cesta 3, Mödling, Fran Josipa trg 9, Novi Jičín,
Črna cesta 8, Plzeň in Brilava.

Menjalnice na Dunaju:

I. Wollzeile 10, II. Taborstrasse 4, III. Ungargasse 69 (vogal Rennweg), IV. Wie-
dner Hauptstrasse 12, V. Schönbrunnerstrasse 88 a, VII. Mariahilferstrasse 76,
VIII. Lerchenfelderstrasse 132, IX. Alserstrasse 32, X. Favoritenstrasse 59, XVIII.
Währingerstrasse 82, XXI. Hauptstrasse 22.

Menjalnična delniška družba 67 150—82

„MERCUR“

Dunaj, I. Wollzeile 10.

Ako. kapital K 16.000.000. Reser. zaklad K 7.000.000

Najkulantnejši

nakup in prodaja

vseh vrst rent, državnih papirjev, akcij, prioritet, zastavnih, srečk,
deviz, valut in denarja.

Zamenjava in eskomptiranje

izrebanih zastavnih in obligacij, srečk in kuponov.